

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
UŽSIENIO ŠALIŲ SOCIALINĖ APSAUGA	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Erika Ruschhoff Kitas / a (-i):	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Socialinio darbo ir gerovės katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirma	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Auditorinė	7 semestras	lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra Šis kursas yra atviras tiek socialinio darbo, tiek kitų specialybių studentams, todėl specifinių išankstinių reikalavimų jam nėra. Būti išklausias ar paraleliai šiam kursui klausyti socialinio darbo, socialinės politikos, darbo rinkos politikos ir pan. įvadás būtų privalumas.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra. Gebėti skaityti privalomąją ir papildomą dalyko literatūrą užsienio kalba (anglų k., vokiečių k.) būtų privalumas.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	48	87

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Kursas skirtas supažindinti studentus su klasikinėmis gerovės valstybės bei socialinės politikos modeliavimo teorijomis, remiantis R.Titmuss'u, G. Esping-Andersen'u, ir su pagrindiniais kontinentinės Europos gerovės valstybės modelių – liberaliojo, konservatyvaus-korporatyvinio, socialdemokratinio modelio tipais bei jų vediniais Lietuvoje, ES šalyse bei JAV. Kurse studentai ne tik įgis teorinių žinių apie skirtingų gerovės valstybės modelių sąsajas su socialinės apsaugos sistemomis ir tarptautiniais socialinės apsaugos standartais, bet ir ugdyt gebėjimą lyginamuoju aspektu analizuoti aktualias socialinės apsaugos politikos tendencijas, jos raidą ir socialinio darbo vietą nacionaliniame bei tarptautiniame kontekste. Kurse ypatingą dėmesį kreipsime į globalių socialinių, ekonominių ir demografinių procesų, tokių kaip ginkluoti konfliktai, nelegali migracija, DI poveikis darbo rinkoms, visuomenės senėjimas, lyčių nelygybė ir kt., poveikį grovės valstybei ir socialinės apsaugos politikai ir į socialinių inovacijų poreikį.</p>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės suprasti ir sistemškai analizuoti sąsajas tarp skirtingų kontinentinių GV - gerovės valstybės modelių (ES, JK, JAV, LT) bei jų apspręstų socialinės politikos ir socialinės apsaugos bei socialinio darbo tradicijų skirtingose ES šalyse;	Paskaitos, seminarai (probleminis dėstymas, reguliariai peržvelgiant aktualias Lietuvos ir užsienio valstybių soc. politikos ir soc. rūpybos naujienas); Soc. rūpybos atvejų analizė individualiai arba grupėse (rašto darbo arba pristatymo parengimas ir diskusijų iniciavimas video medžiagos, socialinės dokumentikos pagrindu apie aktualias soc. problemas LT, ES ir kt. Diskusijos	1-2 tarpiniai testai (atviri klausimai, formuojamasis vertinimas) raštu spalio vid. ir lapkričio pab. 2 PP Prezentacijos (individualios arba grupinės) pasirinktomis kurso temomis bei atliktos literatūros analizės pagrindu Baigiamieji grupiniai debatai apie soc. dilemas, taikant GV ir soc. pasaugos lyginamąsias perspektyvas (LT – ES)
Gebės tarpusavyje palyginti skirtingas GV bei soc. apsaugos tradicijas aktualių soc. problemų perspektyvoje (pvz. bedarbystės, migracijos į	Paskaitos, seminarai (probleminis dėstymas)	Tarpinis testas Rašto darbas / prezentacija Baigiamieji debatai

darbo ir soc. rūpybos rinkas, darbo ir šeimos derinimo, demografinių iššūkių, migrantų ir pabėgėlių soc. aprūpinimo etc. perspektyvoje)	Soc. problemų ir jų sprendimų analizė (literatūros paieška, video medžiagos peržiūrėjimas) Diskusijos	
Gebės palyginti ir kritiškai vertinti nacionalines ir tarptautines socialinės apsaugos programas bei strategijas socialinio teisingumo, soc. įtraukties bei dalyvavimo, bendrai - asmens bei visuomenės gerovės perspektyvoje, remiantis tarpdisciplininiu ir lyginamuoju požiūriais	Paskaitos, seminarai (probleminis dėstymas) Soc. problemų ir jų sprendimų analizė (literatūros paieška, video medžiagos peržiūrėjimas) Diskusijos	Tarpinis testas Rašto darbas Baigiamieji debatai
Gebės analizuoti ir vertinti bendradarbiavimo aplinką su soc. politikos, socialinio darbo ir kitų pagalbos žmogui profesijų / institucijų atstovais, siekiant efektyvios sisteminės socialinės pagalbos.	Susitikimai – gyvai ir/ar nuotoliu - su kviestiniais specialistais iš SD institucijų	Baigiamieji debatai – diskusijų forumas vietos bendruomenėje (NVO) su NVO ir / ar savivaldos, valstybinių institucijų atstovais

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konferencijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
Soc. apsaugos, gerovės valstybės (GV, „welfare state“) modelių ištakos ir raida: Beveridge versus Bismarck; Titmuss ir Esping Andersen gerovės valstybės tipologijos (liberalusis, konservatyvusis-korporatyvinis, universalus-socialdemokratinis, pokomunistinis-klientelistinis GV modeliai)	7		5				12	15	Individualus ar grupinis PP (Powerpoint) pristatymas pasirinktomis kurso temomis apie GV kontinentinėje Europoje ištakas ir raidą. Namų užduotis raštu – individualiai arba grupelėse – apie politinių doktrinų ir GV modelių bei soc. politikos sąsajas LT ir kontinentinėje Europoje. Parengta grupinė diskusija aktualia soc. politikos / GV valstybės tema Lietuvoje / ES šalyse / pasaulyje Pagrindinė literatūra: Guogis 2012, p. 31-44; Bernotas, Guogis, 2006, p. 152-214; Šileika, Paškevičūtė (2013), 8-19; Aidukaitė, Bogdanova ir kt., 2012, p. 26-31,38; Guogis, 2002, p.1-16; Papildoma literatūra: Titmuss 2019-1, 2019-2 (introduction) Esping-Andersen, 1995, p. 9-55; Schmidt, 2002, p.47-67; 69-100; 105-120; Boshel, 2005 (introduction)
Europos Sąjunga ir ES socialinės politikos modelis: socialinės apsaugos sistemų ES šalyse koordinavimo principai ir	2		2				4	15	Individualus ar grupinis PP pristatymas ES soc. modelio, tarpt. organizacijų,

instrumentai. Kitų susijusių tarptautinių organizacijų (JTO, TDO, PSO ir kt.), socialinės apsaugos standartus nustatantys dokumentai, šių organizacijų veikla teikiant pagalbą valstybėms, kuriant ir modernizuojant jų nacionalines socialinės apsaugos sistemas.								formuojančių soc. apsaugos standartus (konvencijas), tema. Lyginamoji perspektyva su ES šalimis narėmis, anglosaksiškojo modelio šalimis (JK, JAV) ir LT. Parengta grupinė diskusija aktualia ES soc. politikos tema palyginant su skirtingais GV modeliais kontinentinėje Europoje ir LT. Pagrindinė literatūra: Bernotas, Guogis, 2006, p. 152-214; 10-62; 64-90; 141-167; Dromantienė, Česnuitytė 2011, p. 9-25; 60-98; 100-124; 307-316; Dromantienė 2008, p. 10-28; 66-76; 78-105; Papildoma literatūra: Esping-Andersen, 1995, 191-230; Schmidt, 2002, p.435-446;
Europos gerovės valstybių modeliai bei soc. apsauga Europos Sąjungos šalyse-narėse bei anglosaksiško modelio šalyse lyginamuoju aspektu: Vokietija, Jungtinė Karalystė, Skandinavijos šalys, Pietų Europos šalys (Graikija, Italija, Ispanija), Rytų Europos šalys (Lietuva, Baltijos šalys, Lenkija, Ukraina), JAV ir Kanada.	7		5				12	21 Individualus ar grupinis PP pristatymas semestro pradžioje pasirinktomis kurso temomis apie kontinentinės Europos šalių-narių (pasirinktinai) ir anglosaksiškuosius GV modelius, šalių soc. apsaugos sistemas, palyginant jas su Lietuvos GV modeliu ir soc. apsaugos sistema pasirinktu probleminiu aspektu. Parengta grupinė diskusija Parengtas rašto darbas – “atvejo analizė” - D. Moore dokumentinio filmo “Psycho” pagrindu apie JAV ir kontinentines Europos sveikatos apsaugos sistemų palyginimą probleminiu aspektu Pagrindinė literatūra: Guogis, 2013, p. 163-176; Guogis 2012, p. 31-44; Žalimienė L. 2008, 1-9; Guogis/ Bernotas, 2006, p. 161-229; Šileika, Paškevičiūtė: 2013, p. 8-19; Aidukaitė, Bogdanova ir kt., 2012, p. 89-109; 157-259; Papildoma literatūra: Titmuss 2019-1, p. 10-43; 2019-2, p. 50-110; Glatzer, Rüschemeyer, 2005 (introduction); Schmidt, 2002, p. 105-120; 121-135; 161-176; 203-221; Juodkaitė 2004, p. 41-62;
Soc. apsaugos sritys nuo pagrindinių socialinius rizikų ES, anglosaksiškojo modelio šalyse ir Lietuvoje (lyginamasis	6		4				10	21 Individualus ar grupinis PP pristatymas semestro pradžioje pasirinktomis kurso temomis:

<p>aspektas): nedarbas, skurdas, senatvė, negalia, liga, motinystė, šeima, darbo ir šeimos derinimas.</p>								<p>- pristatant pasirinktos ES šalies ar asocijuotos narės vieną iš soc. apsaugos sričių; - paaiškinant sąsajas su GV modeliu ir soc. apsaugos sistema; - palyginant ją su analogiška Lietuvos soc. apsaugos sritimi, nurodant panašumus ir skirtumus; - paaiškinant soc. darbo vietą ir funkcijas soc. apsaugos sistemoje, inovacijų galimybes, teikiant soc. paslaugas. Parengta grupinė diskusija Parengtas rašto darbas – “atvejo analizė” – “15min” žurnalistinio tyrimo (dokumentinis filmas ir straipsnis) “Norve@gija – apie nelegalių lietuvių slaugytojų darbą Norvegijoje” (2015) pagrindu. Pagrindinė literatūra: Guogis/ Bernotas, 2006, p.90-141; 214-243; Šileika, Paškevičiūtė, 2013, p. 89-109; 343-395; Išoraitė, 2007, p. 1-25; Dromantienė, Česnuitytė 2011, p. 125-167; 171-190; 195-217; 222-254; 257-280; 284-304; Papildoma literatūra: Lazutka 2007, p. 61-81; 101-116; 131-168; Roger, 2000 (introduction)</p>
<p>ES šalių narių ir asocijuotųjų narių „gerovės valstybių“ probleminiai aspektai ir ateities vystymosi perspektyvos: „lyties“ (vyrų – moterų lygių galimybių), „lygių galimybių“ (negalia), „mišrios gerovės ekonomikos – welfare mix“, migracijos - karo, ekonominių, klimato kaitos pabėgėlių priėmimo ir soc. aprūpinimo, nelegalaus darbo, DI poveikis užimtumui etc. iššūkiai ir sprendimo galimybės.</p>	6	4				10	15	<p>Individualus ar grupinis PP pristatymas; - analizuojant probleminius aspektus ir jų sprendimo būdus ES šalyse nei Lietuvoje; - paaiškinant soc. darbo vietą ir funkcijas bei vaidmenį soc. apsaugos sistemoje; - inovacijų galimybes, teikiant soc. paslaugas; - probleminius aspektus ir jų sprendimo būdus ES šalyse nei Lietuvoje. Parengta grupinė diskusija Parengta “atvejo analizė” diskusijų forumui susitikimo su NVO ir/ar savivaldybių atstovu (praktiku) apie soc. darbo inovacijas soc. apsaugos sistemoje LT ir ES šalyse narėse. Pagrindinė literatūra: Gevorgianienė et al., 2025, p. 1-40; Žalimienė, 2008, 1-9; Guogis, Bernotas, 2006, p. 10-62147-156; 217-231; Žalimienė, 2003, p. 151-170;</p>

										Išoraitė, 2007, p. 25-54; Dromantienė 2008, p. 105-163; 164-179; 180-195; Dromantienė, Česnuitytė 2011, p.125-167; 171-190; 195-217; 222-254; 257-280; 284-304; Žalimienė, Lazutka, 2009, p.1- 15; Papildoma literatūra: Lazutka 2007, p. 61-80; 189- 204; 151-168; Schmidt, 2002, p. 313-334; 335- 362; Kučikas, 2001, p 1-20
										Iš viso 28 20 48 87

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzamino balas sudėtinis. Vertinimo formulė: 30 + 40 +30			
Individuali ar grupinė PowerPoint prezentacija ir inicijuota diskusija (“atvejo analizė”).	30	Prezentacijų pasirinktomis temomis datos sutariamos semestro pradžioje: pirmą prezentaciją – iki spalio pab., antrą prezentaciją – iki lapkričio pab.	Studentai, dirbdami individualiai ar grupelėse (tai priklauso nuo studentų skaičiaus grupėje ir pačių studentų pasirinkimo), turi seminarų metu parengti dvi PP prezentacijas dviem iš anksto pasirinktomis temomis, jas pristatyti bei inicijuoti diskusiją pasirinktų temų ar “atvejo analizės” pagrindu. Prezentacija turi būti parengta lyginamuoju ir probleminiu aspektais. Pristatymo trukmė – iki 30 min, inicijuota diskusija – iki 15 min.
Du tarpiniai testai (su atvirais probleminiais klausimais)	40	Pirmasis testas: spalio pab. – lapkričio pradž. Antrasis testas – lapkričio pab.- gruodžio pradž.	Du tarpinius testus sudaro iki 4 atvirojo tipo klausimų. Studentai turi pademonstruoti sisteminės prieigos ir probleminio svarstymo taikymą analizuojant skirtingų soc.politikos tradicijų, skirtingų gerovės valstybės modelių, soc.apsaugos sistemos ir soc.darbo vietos joje tarpusavio sąsajas.
Du rašto darbai (“atvejo analizės”), kurių pagrindu rengiami debatai soc. darbo inovacijų tema	30	Pirmasis rašto darbas (“atvejo analizė”) - spalio vid. Antrasis rašto darbas (“atvejo analizė”) – lapkričio vid. Debatai soc. darbo inovacijų tema – gruodžio vid.	Du rašto darbai parengiami “atvejo analizės” pagrindu, kuri yra aktuali socialinė problema, bei remiantis kurso medžiaga ir moksline literatūra. Soc.problemų kompleksiskumas ir skirtingos jų sprendimo galimybės turi būti atskleistos debatų metu, užimant skirtingas sisteminės ir vertybines pozicijas. Grupinių debatų parengtos “atvejo analizės” pagrindu trukmė – iki 45 min.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Gevorgianienė V., Žalimienė L., Dunajevs E., Šumskienė E.	2025	Į išorines grėsmes reaguojančios socialinių paslaugų sistemos atsparumo modelis		VU leidykla ir Lietuvos mokslo taryba, Vilnius
Šileika, A., Paškevičiūtė, J.	2013	Lietuvos tapimo geroves valstybe prieštara:	Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos. 2013. 1 (29). 8-19.	Vilniaus universiteto leidykla

Guogis A.	2013	Lietuvos ekspertų socialinės politikos modelio sampratos problema	Tiltai 2013, 2; 163-176.	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Guogis A.	2012	Palyginamoji gerovės modelių ir socialinio administravimo analizė	Tiltai 2012, 1; 31-44.	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Aidukaitė J., Bogdanova, Guogis A.	2012	Gerovės valstybės kūrimas Lietuvoje: mitas ar realybė?		Vilnius: Lietuvos socialinių tyrimų centras
Dromantienė, L., Česnuitytė, V.	2011	Europos Sąjungos socialinė politika (vadovėlis)		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Žalimienė, L., Lazutka, R.	2009	Socialinės globos paslaugos Lietuvoje: nuo hierarchinio prie mišrios globos ekonomikos modelio	Ekonomikos teorija ir praktika. Pinigų vadyba 2009/2	LB – Lietuvos bankas, Vilnius
Žalimienė, L.	2008	Nauji iššūkiai socialinių paslaugų plėtrai – mišrios socialinių paslaugų rinkos kūrimas		Vilniaus universiteto leidykla
Dromantienė L.	2008	Socialinės Europos kūrimas (vadovėlis).		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Išoraitė, M.	2007	Socialinių paslaugų administravimas		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Bernotas D., Guogis A.	2006	Globalizacija, socialinė apsauga ir Baltijos šalys (vadovėlis)		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Žalimienė, L.	2003	Socialinės paslaugos		Vilnius
Guogis, A.	2002	Dėl Lietuvos socialinės politikos modelio	Politologija, 2002/4 (28)	Vilnius
Papildoma literatūra				
Titmuss, M. R.	2019-1	Essays on the Welfare State		Policy Press
Titmuss, M. R.	2019-2	The Gift Relationship: From Human Blood to Social Policy		Policy Press
Lazutka R.	2007	Socialinė apsauga // Žmogaus socialinė raida		Vilnius: Homo Liber
Miguel Glazter, Dietrich Rueschemeyer	2005	Globalization and the future of the welfare state		Pittsburg: University of Pittsburg Press
Boshel, H.	2005	Social policy: issues and development.		Pearson Education Limited
Juodkaitė D.	2004	JAV soc.apsaugos sistemos finansinė parama, teikiama neįgaliems žmonėms	Jurisprudencija, 2004, t. 57 (49); 41-62	Lietuvos teisės universitetas, Teisės fakultetas, Darbo teisės ir socialinės saugos katedra, Vilnius
Schmidt, J.	2002	Wohlfahrtsstaaten im Vergleich. Soziale Sicherung in Europa: Organisation, Finanzierung, Leistungen und Probleme		Opladen
Kučikas, A.	2001	Didieji lūkesčiai. // Savivaldybių ir NVO partnerystė		Vilnius: NVO paramos ir informacijos centras
Rodger J.	2000	From a welfare state to a welfare society: Changing context of social policy in a postmodern era.		Macmillan Press
Esping – Andersen, G.	1995	The Three Worlds of Welfare Capitalism.		Oxford: Polity Press